

КЛІНІЧНА ОЦІНКА МАТЕРІАЛІВ ДЛЯ РЕСТАВРАЦІЇ КОРОНКОВОЇ ЧАСТИНИ ЗУБІВ У СОБАК ПІСЛЯ ЕНДОДОНТИЧНОГО ЛІКУВАННЯ

Волобоєва У. І., Білий Д. Д.

Дніпровський державний аграрно-економічний університет, м. Дніпро, Україна
voloboyeva19@ukr.net

Вступ. Стоматологічні хвороби у тварин є одними з найпоширеніших патологій, більшість з яких потребують ендодонтичного лікування на тлі каріозних уражень, травматизації зубів та ятрогенних дефектів. Окрім лікування кореневих каналів з видаленням некротичних тканин та дезінфекції пульпи з подальшим заповнення каналу біоінертним матеріалом постає питання вибору матеріалу для формування коронкової частини зуба [4]. Тому що основною функцією пломбування зуба є відновлення його функції, запобігання його руйнуванню та захист тканин пульпи від термічного та механічного пошкодження з подальшим відновленням його анатомічної форми [2]. Вибір матеріалів для реставрації коронкової частини зуба повинен включати оцінку всіх аспектів та ризиків, таких як: навантаження на зуб, анатомічні особливості зуба, міцність матеріалу, зручність застосування, естетичний вигляд та економічну доцільність у використанні [1]. Матеріал який застосовується для реставрації коронкової частини зуба також має виконувати функцію повторного герметика для кореневої системи зуба запобігаючи мікропроникності за рахунок своєї біосумісності та антибактеріальним властивостям [5]. У сучасній ветеринарній стоматології зазвичай використовують такі матеріали для реставрації коронкової частини зуба: композитні смоли та склоіономерні цементи іноді цинк-фосфатні цементи [3]. Порівняльний аналіз цих матеріалів є необхідним для обґрунтованого вибору оптимальної методики лікування зубів у тварин.

Таким чином, використання матеріалів для формування коронкової частини у тварин потребують подальшого вивчення.

Мета дослідження – клінічна оцінка матеріалів для реставрації коронкової частини зуба у тварин з ендодонтичними захворюваннями.

Матеріал і методи дослідження. Дослідження проводили впродовж 2025 року на базі кафедри ветеринарної хірургії і репродуктології Дніпровського державного аграрно-економічного університету та приватної лікарні ветеринарної медицини «Персей» міста Кропивницького.

Ендодонтичне лікування було проведено у 19 собак із подальшим відновленням коронкової частини зуба різними реставраційними матеріалами. Склоіономерний цемент («Ionolat») застосовано у 8 тварин, композитний матеріал («Therafil-21») – у 6, тоді як компомер («Dyract XR») використано у 5 клінічних випадках. Вибір матеріалу залежав від локалізації дефекту, ступеня руйнування твердих тканин зуба та передбачуваного функціонального навантаження.

Результати дослідження. У дослідженні взяли участь 19 собак різних порід і метисів віком від 5 до 7 років. Усі тварини, яким проводили ендодонтичне лікування, проходили детальне клінічне обстеження з використанням рентгенографії для визначення локалізації та глибини ураження з подальшим вибором оптимальної тактики лікування. Тварин розподілили на три групи, залежно від матеріалу, використаного для формування коронкової частини зуба після підготовки кавітаційної порожнини.

У групі, де застосовували склоіономерний цемент «Ionolat», було 8 собак: у 7 тварин реставрація зберігалася протягом усього періоду спостереження, в одному випадку відзначено втрату цілісності матеріалу. Композитний матеріал «Therafil-21» використано у 6 собак; у більшості випадків реставрації були стабільними без ознак сколів, проте в однієї тварини зафіксовано втрату матеріалу після реставрації правого верхнього ікла, що може свідчити про обмежену доцільність його застосування при відновленні коронкової частини ікол.

Реставрацію з використанням компомеру «Dyract XR» проведено у 4 собак, у всіх випадках отримано повноцінний функціональний результат незалежно від локалізації дефекту. Загальна успішність реставрацій становила 17 із 19 випадків (89,5%). Отримані результати свідчать про найвищу механічну стабільність матеріалу «Dyract XR», тоді як склоіономерний цемент і композит продемонстрували задовільні результати за умови помірного оклюзійного навантаження.

Висновки. Результати проведеного дослідження свідчать про високу ефективність реставрації коронкової частини зубів після проведення ендодонтичного лікування (89,5 %). Матеріал компомер «Dyract XR», продемонстрував найкращі клінічні результати незалежно від локалізації та особливостей пошкодження коронкової частини зуба. Склоіономерний цемент «Ionolat» та ком-

позит «Therafil-21» також показали задовільні результати, але їх використання можливо за помірного оклюзійного навантаження. Отримані дані підкреслюють важливість індивідуального підходу до вибору тактики лікування, підбору пломбувального матеріалу, враховуючи анатомічну будову зубів та їх навантаження.

Література

1. Domnick, E. D. (2014). Use of composite restoration materials. *Journal of Veterinary Dentistry*, 31(4), 280-288.
2. Greenfield, B. A. (2012). Enamel defect restoration of the left mandibular first molar tooth. *Journal of veterinary dentistry*, 29(1), 36-43.
3. Niemiec, B. (Ed.). (2013). *Veterinary periodontology*. John Wiley & Sons.
4. Strøm, P. C., Arzi, B., Lommer, M. J., Kuntsi, H., Fulton Scanlan, A. J., Kass, P. H., & Verstraete, F. J. M. (2018). Radiographic outcome of root canal treatment of canine teeth in cats: 32 cases (1998–2016). *Journal of the American Veterinary Medical Association*, 252(5), 572–580.
5. Tang, J. J., Shen, Z. S., Qin, W., & Lin, Z. (2019). A comparison of the sealing abilities between Biodentine and MTA as root-end filling materials and their effects on bone healing in dogs after periradicular surgery. *Journal of Applied Oral Science*, 27, e20180693.

ВПЛИВ ПРЕПАРАТУ «КЕКСТОН» НА БІОХІМІЧНІ ПОКАЗНИКИ КРОВІ ТА РІВЕНЬ КЕТОНОВИХ ТІЛ У КОРІВ

Гуральська С. В., Олішевський В. М.

Поліський національний університет, м. Житомир, Україна

guralska@ukr.net

Вступ. У сучасних умовах інтенсивного розвитку молочного скотарства метаболічні хвороби посідають провідне місце у структурі незаразної патології великої рогатої худоби та становлять одну з основних причин зниження продуктивності і вибракування високопродуктивних корів. Підвищення генетичного потенціалу тварин, концентрація енергоємних раціонів і скорочення перехідного періоду адаптації організму значно підвищують ризик виникнення порушень обміну речовин, серед яких особливе місце займає кетоз.

Кетоз у корів супроводжується зниженням молочної продуктивності, погіршенням відтворювальної здатності, підвищенням частоти акушерсько-гінекологічних ускладнень та формуванням вторинних уражень печінки, що в сукупності призводить до значних економічних втрат у молочному скотарстві. Основним патогенетичним чинником розвитку кетозу є негативний енергетичний баланс у перехідний період, зокрема в останні тижні тільності та на початку лактації, коли різке зростання енергетичних потреб організму не компенсується відповідним рівнем споживання сухої речовини.

У цих умовах активується ліполіз, підвищується надходження неестерифікованих жирних кислот до печінки, що сприяє посиленому утворенню кетонових тіл і розвитку жирової дистрофії печінки. Тому актуальним напрямом сучасних досліджень є розробка та впровадження ефективних профілактичних заходів, спрямованих на підтримання енергетичного балансу, зменшення кетогенезу та захист функціонального стану печінки у корів у перехідний період.

Мета дослідження. Визначити вплив препарату «Кекстон» на біохімічні показники крові та рівень кетонових тіл у корів другої лактації.

Матеріал і методи дослідження. Дослідження проводили протягом 2023 року на базі ПРАТ ПК «Поділля» (с. Дзигівка, Вінницька обл.). Для досліду сформували контрольну та дослідну групи корів другої лактації, у яких у попередню лактацію спостерігався кетоз. Тваринам дослідної групи за 21 добу до очікуваного отелення вводили препарат «Кекстон». Вміст кетонових тіл визначали за допомогою кетометра KetoSens, біохімічні показники на аналізаторі AU480 (Beckman Coulter, США).

Результати дослідження. Встановлено, що застосування препарату «Кекстон» сприяло достовірному зниженню рівня кетонових тіл у крові корів другої лактації на 9-ту добу після отелення ($0,81 \pm 0,05$ ммоль/л проти $2,01 \pm 0,31$ ммоль/л у контрольній групі; $p < 0,01$). Отримані дані свідчать про зменшення інтенсивності кетогенезу та покращення енергетичного статусу організму тварин.

Також відзначено нормалізацію біохімічного профілю крові, що проявлялося зниженням активності аспартатамінотрансферази на 13,5 % ($p < 0,05$), гама-глутамілтрансферази на 42,9 % ($p < 0,001$), альфа-амілази на 26,4 % ($p < 0,05$) та загального холестерину на 21,6 % ($p < 0,05$) порівня-